

Прва економска школа
Београд, Цетињска 5-7

САМОВРЕДНОВАЊЕ РАДА ШКОЛЕ

ШКОЛСКА 2025/26. ГОДИНА

25. август 2026.

ПРВА ЕКОНОМСКА ШКОЛА

Београд, Цетињска 5-7

01-264/26 од 15.09.2026.

На основу члана 119. став 1. тачка 2. а у вези са чланом 49. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања («Сл. Гласник РС», број 88/2017, 27/2018 – др. Закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025), члана 90. Закона о средњем образовању и васпитању ("Службени гласник РС", бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021 - др. закон, 129/2021, 92/2023 и 19/2025) и члана 42. тачка 2. Статута Прве економске школе број 01-237 од 07.05.2024. године, на другој седници Школског одбора Прве економске школе одржаној 15.09.2026. године донета је

ОДЛУКА

УСВАЈА се у целости Извештај о самовредновању Прве економске школе у Београду за школску 2025/2026 годину.

Београд, 15. септембар 2026. године

Председник Школског одбора

Оливера Анђелковић

САМОВРЕДНОВАЊЕ РАДА ШКОЛЕ У 2025/26. ГОДИНЕ

Опште информације о стручној школи

Назив стручне школе:	Прва економска школа	Национални регистарски број: (уколико постоји)	
Адреса стручне школе:	Улица: Цетињска 5-7	Град: Београд	
Контакт подаци надлежне школске управе:	Град Београд		
Контакт подаци стручне школе:	Телефон: 0113373488	Факс: 0113373492	Веб-сајт: www.prvaekonomska.edu.rs
Име и презиме директора:	мр Милибор Саковић		
Име и презиме руководиоца Тима за самовредновање	Дворнић Андрејана		

Датум извештаја о самовредновању	31. август 2026.					
Период трајања циклуса самовредновања:	Од: 01.09.2025. До: 31.08.2026.					
Области квалитета	1. Програмирање, планирање и извештавање	2. Настава и учење	3. Образовна постигнућа ученика	4. Подршка ученицима	5. Етос	6. Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима
		*				***

Чланови тима за израду извештаја о самовредновању:

Тим	Име и презиме	Позиција
Тим за самовредновање	Андрејана Дворнић	Наставник – координатор тима
	Далиборка Ђукић	Наставник
	Весна Брдаревић	Наставник
	Милица Пајић	Наставник
	Небојша Јаковљевић	Наставник
	Душан Секулић	Наставник
	Катарина Симић	Наставник
	Родитељ	Савет родитеља
	Ученик	Ученички парламент

Планом самовредновања за школску 2025/2026. годину одређене су кључне области квалитета и показатељи који су се вредновали.

Током школске 2025/26. године предвиђено је самовредновање рада из области квалитета:

2. НАСТАВА И УЧЕЊЕ

6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА

План рада: Планирана динамика и активности током процеса самовредновања

Активности	Време
Одређивање кључних области самовредновања и показатеља за 2025/26. Годину	Септембар 2025.
Динамика рада и подела задужења	Октобар 2025.
Анкетирање ученика и запослених	Март –мај 2026.
Прикупљање доказа квалитета у школској евиденцији	Април - јун 2026.
Тумачење резултата и писање извештаја	Јун - јул 2026.
Извештавање о резултатима самовредновања	Јул 2026.

Активности тима за самовредновање
Инструменти и технике за спровођење самовредновања: анкетни упитници, дневници рада и портфолио наставника, анкетирање, интервју, анализа школске и педагошке документације и евиденција, опсервација 2. Чување, заштита и располагање подацима: Прикупљање података од ученика је анонимно, спроводе задужени наставници који обезбеђују чување података. Увид у сакупљени материјал обезбеђен је само за чланове школског Тима за самовредновање. 3. Разматрање препоручених мера и припрема акционог плана Осмишљавање конкретних активности (на основу добијених показатеља) које треба спровести у циљу подизања квалитета рада, а у сарадњи са Тимом за школско развојно планирање, Тимом за развој међупредметних компетенција и предузетништва и Тимом за обезбеђивање квалитета и развој установе и других тимова школе. 4. Одређивање кључних области самовредновања и показатеља Информисање чланова Тима о досадашњем раду и дискусија на тему предмета самовредновања, сарадње са тимовима и будућих планова.

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 2. НАСТАВА И УЧЕЊЕ

Процена	а (-)	б (0)	ц (+)
2.1. Наставник ефикасно управља процесом учења на часу			
2.1.1. Ученику су јасни циљеви часа/исходи учења и зашто то што је планирано треба да научи			+
2.1.2. Ученик разуме објашњења, упутства и кључне појмове			+
2.1.3. Наставник успешно структурира и повезује делове часа користећи различите методе, односно спроводи обуку у оквиру занимања/профила у складу са специфичним захтевима радног процеса		0	
2.1.4. Наставник поступно поставља питања/задатке/захтеве различитог нивоа сложености			+
2.1.5. Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења			+
2.1.6. Наставник функционално користи постојећа наставна средства и ученицима доступне изворе знања			+

2.2. Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика			
2.2.1. Наставник прилагођава захтеве могућностима сваког ученика			+
2.2.2. Наставник прилагођава начин рада и наставни материјал индивидуалним карактеристикама сваког ученика		0	
2.2.3. Наставник посвећује време и пажњу сваком ученику у складу са његовим образовним и васпитним потребама			+

2.2.4. Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а и плана индивидуализације			+
2.2.5. Ученици којима је потребна додатна подршка учествују у заједничким активностима којима се подстиче њихов напредак и интеракција са другим ученицима		0	
2.2.6. Наставник прилагођава темпо рда различитим образовним и васпитним потребама ученика		0	

2.3. Ученици стичу знања, усвајају вредности, развијају вештине и компетенције на часу			
2.3.1. Активности/радови ученика показују да су разумели предмет учења на часу, умеју да примене научено и образложе како су дошли до решења			+
2.3.2. Ученик повезује предмет учења са претходно наученим у различитим областима, професионалном праксом и свакодневним животом		0	
2.3.3. Ученик прикупља, критички процењује и анализира идеје, одговоре и решења			+
2.3.4. Ученик излаже своје идеје и износи оригинална и креативна решења		0	
2.3.5. Ученик примењује повратну информацију да реши задатак/унапреди учење			+
2.3.6. Ученик планира, реализује и вреднује пројекат у настави самостално или уз помоћ наставника			+

2.4. Поступци вредновања су у функцији даљег учења			
2.4.1. Наставник формативно и сумативн оцењује у складу са прописима, укључујући и оцењивање оног што су ученици приказали током рада на пракси		0	
2.4.2. Ученику су јасни критеријуми вредновања			+
2.4.3. Наставник даје потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду, укључујући и јасне препоруке о наредним корацима		0	
2.4.4. Ученик поставља себи циљеве у учењу		0	
2.4.5. Ученик уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика		0	

2.5. Сваки ученик има прилику да буде успешан			
2.5.1. Наставник/инструктор практичне наставе и ученици се међусобно уважавају, наставник/инструктор практичне наставе подстиче ученике на међусобно уважавање и на констукриван начин успоставља и одржава дисциплину у складу са договореним правилима			+
2.5.2. Наставник користи разноврсне поступке за мотивисање ученика уважавајући њихове различитости и претходна постигнућа		0	
2.5.3. Наставник подстиче интелектуалну радозналост и слободно изношење мишљења			+
2.5.4. Ученик има могућност избора у вези са начином обраде теме, обликом рада или материјала		0	
2.5.5. Ученик показује поверење у могућности ученика и има позитивна очекивања у погледу успеха			+

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА

Процена	а (-)	б (0)	ц (+)
6.1. Руковођење директора је у функцији унапређивања рада школе			+
6.1.1. Постоји јасна организациона структура са дефинисаним процедурама и			+

носиоцима одговорности			
6.1.2. Формирана су стручна тела и тимови у складу са потребама школа и компетенцијама запослених			+
6.1.3. Директор прати делотворност рада стручних тимова и доприноси квалитету њиховог рада			+
6.1.4. Директор обезбеђује услове да запослени, ученички парламент и савет родитеља активно учествују у доношењу одлука у циљу унапређења рада школе			+
6.1.5. Директор користи различите механизме за мотивисање запослених		0	

6.2. У школи функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада			
6.2.1. Директор редовно остварује инструктивни увид и надзор у образовно-васпитни рад			+
6.2.2. Стручни сарадници и наставници у звању прате и вреднују образовно-васпитни рад и предлажу мере за побољшање квалитета рада			+
6.2.3. Тим за самовредновање остварује самовредновање рада школе у функцији унапређивања квалитета			+
6.2.4. У школи се користе подаци из јединственог информационог система просвете за вредновање и унапређивање рада школе		0	
6.2.5. Директор ствара услове за континуирано праћење и вредновање дигиталне зрелости школе		0	
6.2.6. Директор предузима мере за унапређење образовно-васпитног рада на основу резултата праћења и вредновања			+

6.3. Liderско деловање директора омогућава развој школе			
6.3.1. Директор својом посвећеношћу послу и понашањем даје пример другима			+
6.3.2. Директор показује отвореност за промене и подстиче иновације		0	
6.3.3. Директор промовише вредности учења и развија школу као заједницу целоживотног учења			+
6.3.4. Директор планира лични професионални развој на основу резултата спољашњег вредновања и самовредновања свог рада			+

6.4. Људски ресурси су у функцији квалитета рада школе			
6.4.1. Директор подстиче професионални развој запослених и обезбеђује услове за његово остваривање у складу са могућностима школе			+
6.4.2. Запослени на основу резултата спољашњег вредновања и самовредновања планирају и унапређују професионално деловање			+
6.4.3. Наставници, наставници са звањем и стручне службе сарадњом унутар школе и умрежавањем између школа вреднују и унапређују наставу и учење		0	
6.4.4. Запослени примењују новостечена знања из области у којима су се усавршавали			+

6.5. Материјално-технички ресурси користе се функционално			
6.5.1. Директор обезбеђује оптимално коришћење материјално-техничких ресурса			+
6.5.2. Наставници континуирано користе наставна средства у циљу побољшања квалитета наставе			+
6.5.3. Материјално-технички ресурси ван школе (културне и научне институције, историјски локалитети, научне институције, привредне и друге организације и сл.) користе се у функцији наставе и учења		0	

6.6. Школа подржава иницијативу и развија предузетнички дух			
6.6.1. Директор развија сарадњу и мрежу са другим установама, привредним и			+

непривредним организацијама и локалном заједницом у циљу развијања предузетничких компетенција ученика			
6.6.2. У школи се подржава реализација пројеката којима се развијају опште и међупредметне компетенције			+
6.6.3. Школа кроз школске пројекте развија предузимљивост, оријентацију ка предузетништву и предузетничке компетенције ученика и наставника		0	
6.6.4. Школа укључује ученике и родитеље у конкретне активности у кључним областима квалитета			+
6.6.5. Директор развија међународну сарадњу и пројекте усмерене на развој кључних компетенција за целоживотно учење ученика и наставника		0	

Појашњење:

- а) није присутно (-)
- б) присутно у мањој мери (0)
- ц) у потпуности присутно (+)

Извори доказа:

Школски програм, годишњи план рада школе, развојни план школе, извештаји о раду школе, извештаји о раду тимова, записници са седница Наставничких већа, извештаји састанака стручних актива и Педагошког колегијума, глобални и оперативни планови наставника, есДневник, запажања ПП службе приликом посете часова, књиге евиденција.

Напомена:

На основу вреднованих индикатора из два анализирана и оцењена стандарда квалитета, уочава се да је мањи део наведених индикатора обухваћен и заступљен у школи „у мањој мери“, а да је већински оцењен у опсегу - „у потпуности присутно“. Нема индикатора који се вреднује са „није присутно“. Укупна процена одговара оцени три (3).

Стандард квалитета 2.1 Наставник ефикасно управља процесом учења на часу

Анализа стандарда је обухватила тврдње: ученику су јасни циљеви часа и исходи/ ученик разуме објашњења, упутства и кључне појмове/ наставник успешно структурира и повезује делове часа користећи различите методе/ наставник поступно поставља питања, задатке и захтеве/ наставник усмерава интеракцију међу ученицима/ наставник функционално користи постојећа наставна средства и изворе.

Извори доказа: анализа годишњих и оперативних планова рада, анкете, препреме за часове (узорак наставника Стручног већа наставника математике и природних наука.

Докази о евалуацији:

Анализом наведеног је утврђено да наставници у великој мери планирају наставу у складу са важећим наставним програмима и прописаним исходима учења. Годишњи планови рада су јасно структурирани и садрже прецизно дефинисане наставне теме, динамику реализације и повезаност са исходима учења. Оперативни планови и припреме за часове обухватају све релевантне елементе:

циљеве, исходе, наставне садржаје, методе и облике рада, активности ученика и начине вредновања постигнућа.

Уочено је да наставници:

Систематично повезују исходе учења са наставним садржајима,

Бирају адекватне методе и облике рада у складу са циљевима часа,

Планирају разноврсне активности ученика које подстичу активно учење,

Предвиђају различите облике фомативног и сумативног оцењивања,

Планирање наставе обухвата и прилагођавање рада различитим потребама ученика кроз диференциране задатке, као и организовање допунске и додатне наставе.

Планирање наставе је квалитетно, систематично и усмерено на остваривање исхода учења.

Елементи наставног процеса су у значајној мери међусобно усклађени, што доприноси ефикасној реализацији наставе и добрим постигнућима ученика.

Планирање наставе карактерише:

Доследно планирање засновано на исходима учења,

Усклађеност циљева, садржаја, метода рада и начина вредновања,

Разноврсност наставних метода и активности ученика,

Систематична примена фомативног и сумативног оцењивања,

Прилагођавање наставе различитим потребама ученика

Повезаност планирања и реализације наставе.

Наставник планира наставу и учење полазећи од прописаних циљева и исхода, водећи рачуна о усклађености садржаја, метода рада, активности ученика и начина вредновања. Увидом у наставну документацију и праћење наставне праксе уочен је висок степен усклађености између планирања и реализације наставе.

У наставној пракси у значајној мери је присутна примена савремених метода наставе, као и активности које подстичу разумевање, примену знања и развој функционалних компетенција ученика.

Закључак: на основу прикупљених података, констатује се да је Стандард 2.1 у великој мери остварен. Иако је стандард у великој мери остварен, у циљу даљег унапређивања квалитета наставе препоручују се одређене мере за унапређивање наставе и учења.

Препорука:

Даље јачање индивидуализације наставе кроз израду задатака различитог нивоа сложености, веће укључивање ученика у процес планирања учења (самопроцена, постављање циљева учења, избор активности)

Додатно оснаживање примене иновативних метода рада (пројектна настава, истраживачки задаци, примена ИКТ у настави),

Организовање размене примера добре праксе на нивоу стручних већа.

Стандард 2.2 Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика

Анализа стандарда обухвата процену у којој мери наставник прилагођава захтеве могућностима сваког ученика, прилагођава начин рада индивидуалним карактеристикама сваког ученика, примењује специфичне задатке за ИОП, колико ученици којима је потребна додатна подршка учествују у заједничким активностима и да ли наставник прилагођава темпо рада различитим образовним и васпитним потребама ученика.

Извори доказа:

Извештај Тима за инклузију, планови индивидуализације, ИОП, припреме наставника за час, анализа наставних материјала на састанцима стручних актива, број ученика који су остварили очекиване исходе захваљујући интервенцијама наставника, број/врста и квалитет заједничких активности, интервју са ученицима, педагозима и наставницима, извештај Тима за подршку ученицима у прилагођавању школском животу, извештаји са састанака стручних актива и Педагошког колегијума, записници са седница Наставничког већа и одељенских већа, извештаји о посетама часова од стране педагошко-инструктивне службе, посматрање.

Докази о евалуацији:

*Ученици могу да одговоре на различите захтеве. Захтеви су диференцирани по тежини. Задаци за вежбу су припремљени на три нивоа и ученици могу да бирају задатке на које ће одговорити. Наставници прилагођавају задатке појединим ученицима, групама ученика и одељењу. Наставници омогућавају ученицима довољно времена да размисле после постављеног питања. Број вежби прилагођен је потребама ученика. На Наставничком већу број 5 је педагог школе (В. Јовановић) припремила презентацију „Добра припрема за час“, а наставници су потом писали припреме по датим упутствима. Циљ рада био је да се повећа број различитих активности ученика на часовима.

*Захтеви за активности ученика на часу и материјали на којима раде ученици нису исти за све. На истом наставном садржају поједини ученици или групе ученика раде на различит начин. Наставник припрема различите врсте материјала за поједине ученике или групе ученика када је то потребно. Наставници уважавају различите стилове учења. Уочено је да ученици не доносе редовно књиге и радне свеске на час, па је потребно додатно мотивисати ученике за рад и озбиљнији приступ новим наставним садржајима.

*Наставници прилазе ученицима којима је потребна помоћ и дају им додатне инструкције и повратне информације, остављајући им довољно времена да сами дођу до решења. Наставници проверавају напредак ученика. Са неким ученицима наставници раде индивидуално, по потреби, дају сугестије за самостално решавање задатака и активности, док други раде групно.

*Ученици који раде у складу са ИОП-ом или планом индивидуализације, активни су на часу, добијају посебне инструкције, задатке и материјале или раде са другим ученицима тако да остварују исходе у складу са ИОП-ом или планом индивидуализације.

*На часовима редовне наставе наставници укључују ученике којима је потребна додатна подршка у све активности, уз примену диференцираних захтева када је то потребно. Ученици којима је потребна додатна подршка комуницирају са другим ученицима, учествују у заједничком раду, имају подршку и подстицај од наставника и вршњака.

Нажалост, једна ученица првог разреда није радила иницијални тест и наставници нису били у могућности да процене да ли је било потребно урадити план индивидуализације. Отац је редовно правдао изостанке ученице.

Одељенски старешина и предметни наставници организовали су различите активности, посете и о томе обавештавали родитеља у нади да ће се ученица одазвати позиву али то се није догодило. Тренутно се ученица води као неоцењена из свих предмета и упућена је на полагање разредних испита.

Препорука:

Организовати заједничке радионице за ученике из осетљивих група, њихове родитеље и наставнике на нивоу града. Организовати семинаре на којима би се наставници обучили за бољи рад са ученицима из осетљивих група. Организовати сарадњу са релевантним институцијама и појединцима и упознавање са позитивним примерима из праксе у циљу функционалног оспособљавања ученика за самосталан живот и рад. Организовање одређеног броја часова у природи и културним институцијама. Активније радити на укључивању ученика из осетљивих група у ваннаставним активностима. Анкетирати ученике и сазнати у којим активностима би желели да учествују.

*Ученици имају продужено време за рад, уколико им је то потребно. Наставници углавном прилагођавају темпо рада према индивидуалној потреби ученика или на нивоу група. Наставници истичу да је ово најбитнија ставка у раду са ученицима. У интервјуу са ученицима мали број ученика виших разреда се изјаснио да неки наставници свим ученицима остављају довољно времена да заврше започете активности, али да неки не дају продужено време за рад. Када ученици имају закажане писмене провере знања, рад на часовима пре писмене провере је отежан, па је потребно продужити рад и на следећем часу.

Препорука:

На састанцима стручних већа усагласити темпо рада за одређене наставне садржаје узимајући у обзир и то када су закажане писмене провере.

Стандард квалитета 2.3. Ученици стичу знања, усвајају вредности, развијају вештине и компетенције на часу

*Активности /радови ученика показују да су разумели предмет учења на часу, умеју да примене научено и образложе како су дошли до решења

Активности и конкретни радови ученика показатељи су њиховог разумевања предмета учења, умећа примене наученог и вештине образлагања начина решавања задатака. Савремена настава подразумева активно учешће ученика у процесу учења. Разумевање наставних садржаја могуће је потврдити кроз примену знања у различитим ситуацијама, решавање проблема и аргументовано одговарање. На основу анализе посматраних часова, педагошке документације, разговора са наставницима и ученицима, као и увида у ученичка постигнућа, може се закључити да се наставни процес у школи реализује у складу са прописаним исходима учења и стандардима постигнућа за одговарајуће наставне предмете. Наставници планирају наставу полазећи од исхода учења, водећи рачуна о повезаности наставних садржаја са компетенцијама које ученици треба да развију. Циљеви часа су јасно дефинисани, а активности ученика усмерене су ка њиховом остваривању. Ученици су упознати са исходима које треба да достигну, што им омогућава да прате сопствени напредак и преузму већу одговорност за процес учења. Током наставе наставници користе различите методе и облике рада како би обезбедили активно учешће ученика. Комбиновањем фронталног, групног, индивидуалног и рада у пару, као и применом проблемске и истраживачке наставе, ученицима се омогућава да знања не усвајају репродуктивно, већ кроз разумевање, анализу, примену и повезивање наученог са свакодневним животом и будућим професионалним ангажовањем. Посматрани часови показују да већина ученика успешно усваја предвиђене наставне садржаје и примењује стечена знања у решавању различитих задатака. Наставници постављају питања различитог нивоа сложености, подстичу ученике на образлагање одговора, аргументовање ставова и критичко размишљање. Посебна пажња посвећује се развијању функционалних знања, односно способности да ученици научено примене у новим и непознатим ситуацијама.

Праћење напредовања ученика је континуирано. Наставници користе различите начине провере знања: усмено испитивање, писмене провере, практичне задатке, презентације, пројектне активности, тестове знања и друге облике формативног и сумативног оцењивања. Ученици добијају благовремену и конструктивну повратну информацију која им помаже да препознају своје јаке стране и области које треба унапредити.

У настави се уважавају индивидуалне разлике међу ученицима. Наставници, у складу са могућностима, прилагођавају наставне активности, темпо рада и тежину задатака различитим образовним потребама ученика. Посебна пажња посвећује се ученицима којима је потребна додатна подршка, као и ученицима који показују изражене способности и интересовања за поједине области. Анализа резултата оцењивања, успеха ученика на интерним и екстерним проверама знања, као и учешћа на такмичењима и другим облицима провере постигнућа, показује да ученици у великој мери достижу очекиване исходе учења. Наставници редовно анализирају резултате и користе их за планирање даљег рада, корекцију наставних поступака и унапређивање квалитета наставе.

Снаге:

настава је усмерена на исходе учења;
ученици су активни учесници наставног процеса;
користе се различити облици праћења и вредновања постигнућа;
наставници пружају конструктивну повратну информацију;
знања се повезују са практичном применом и реалним животним ситуацијама.

Области за унапређивање:

повећати број активности које захтевају примену знања у новим ситуацијама;
унапредити индивидуализацију наставе и диференцирање задатака;
још интензивније користити резултате формативног оцењивања за планирање наставе;
подстицати ученике на већу самопроцену и постављање личних циљева учења.

Закључак: На основу расположивих доказа може се закључити да ученици у великој мери стичу знања у складу са прописаним исходима учења и стандардима постигнућа. Наставни процес је усмерен на развијање функционалних знања и компетенција, а наставници континуирано прате и подстичу напредовање ученика. Даљи развој треба усмерити ка јачању индивидуализације наставе, већој примени активних метода учења и оснаживању ученика за самостално праћење сопственог напретка.

*Ученици повезују нова знања са претходно стеченим знањима и искуствима и примењују их у различитим ситуацијама

У наставном процесу наставници систематски подстичу ученике да нова знања повезују са претходно усвојеним садржајима, искуствима из свакодневног живота и знањима стеченим у другим наставним предметима. На почетку наставних јединица наставници проверавају предзнања ученика и користе их као основу за увођење нових појмова, чиме се обезбеђује континуитет у процесу учења и лакше разумевање сложенијих садржаја. Током посматраних часова уочено је да наставници постављају питања која ученике наводе да анализирају, упоређују, уочавају узрочно-последичне везе и повезују наставне садржаје са претходно наученим. Ученици су подстакнути да самостално изводе закључке, решавају проблемске задатке и користе стечена знања у новим околностима. На овај начин развијају се критичко мишљење, способност логичког закључивања и функционална примена знања. Наставници повезују наставне садржаје са примерима из свакодневног живота, савременог друштва и будућег професионалног окружења ученика. Кроз анализу реалних ситуација, практичне задатке, пројектне активности, студије случаја и истраживачке задатке ученици стичу прилику да знање примене у конкретним животним околностима, што повећава њихову мотивацију за учење и разумевање значаја наставних садржаја. Посебан значај придаје се међупредметном повезивању. Наставници указују на везе између различитих наставних предмета, чиме ученици развијају целовито разумевање појава и процеса. На овај начин доприноси се развијању међупредметних компетенција и способности ученика да знања користе у различитим контекстима.

У настави се користе различити извори знања – уџбеници, стручна литература, дигитални образовни садржаји, мултимедијални материјали и интернет извори. Ученици се оспособљавају да прикупљају, анализирају, критички процењују и примењују информације, као и да их користе приликом решавања задатака и израде самосталних радова. Праћење рада ученика показује да већина ученика успешно повезује нове садржаје са претходним знањима и уме да их примени у познатим ситуацијама. Код дела ученика уочава се потреба за додатним развијањем способности примене знања у сложенијим и непознатим ситуацијама, због чега наставници планирају додатне активности, индивидуализовану подршку и задатке различитих нивоа сложености. Формативним праћењем наставници континуирано процењују у којој мери ученици успевају да повежу и примене знања. Повратне информације које ученици добијају усмерене су на разумевање процеса учења, уочавање сопствених грешака и проналажење начина за њихово отклањање.

Снаге:

наставници полазе од предзнања ученика;
наставни садржаји повезују се са свакодневним животом и професионалним окружењем;
присутно је међупредметно повезивање;
ученици се подстичу на анализу, синтезу и примену знања;
користе се различити извори информација и дигитални ресурси.

Области за унапређивање:

повећати број проблемских и истраживачких задатака;
још чешће организовати пројектну наставу и тимски рад;
оснажити ученике за самостално повезивање садржаја различитих предмета;
проширити примену реалних животних ситуација као основе за учење.

Закључак:

Наставни процес у великој мери омогућава ученицима да нова знања повезују са претходно стеченим знањима и искуствима и да их примењују у различитим ситуацијама. Наставници подстичу функционално учење, развијају критичко мишљење и оспособљавају ученике за примену знања у свакодневном животу и будућем професионалном развоју. Даљим унапређивањем активних метода рада и већим бројем проблемских задатака могуће је додатно оснажити овај сегмент квалитета наставе.

* Ученици развијају и примењују различите вештине и компетенције током наставног процеса

Наставни процес у школи организован је тако да, поред стицања предметних знања, ученици континуирано развијају кључне и међупредметне компетенције неопходне за успешно функционисање у савременом друштву, наставак школовања и будући професионални развој. Наставници планирају активности које омогућавају ученицима да активно учествују у настави, сарађују са вршњацима, преузимају одговорност за сопствени рад и примењују стечена знања у различитим контекстима.

На часовима се користе различити облици рада који подстичу развој комуникацијских вештина, сарадње, критичког и креативног мишљења, решавања проблема и доношења одлука. Ученици су укључени у дискусије, дебате, групни и тимски рад, израду пројеката, презентације, практичне вежбе и истраживачке активности. На овај начин стичу искуство у размени идеја, аргументованом изражавању ставова, уважавању различитих мишљења и заједничком проналажењу решења.

Наставници подстичу ученике да користе различите изворе информација, укључујући уџбенике, стручну литературу, дигиталне платформе и електронске образовне ресурсе. Ученици се оспособљавају за критичко вредновање информација, селекцију релевантних података и њихову примену у решавању наставних задатака. Развијањем дигиталне компетенције ученици стичу вештине безбедног, одговорног и сврсисходног коришћења информационо-комуникационих технологија.

Током наставе развијају се и вештине самосталног учења. Ученици планирају сопствене активности, организују време, постављају циљеве учења, прате сопствени напредак и, уз подршку наставника, процењују сопствена постигнућа. Формативно праћење и конструктивна повратна информација доприносе развијању саморефлексије и одговорности за резултате учења.

Посебна пажња посвећује се развијању социјалних и грађанских компетенција. Ученици се подстичу да поштују правила рада, прихватају различитости, сарађују, исказују толеранцију и одговорно се односе према обавезама, школској имовини и заједници. Наставници кроз наставне садржаје и васпитни рад промовишу вредности као што су поштовање људских права, равноправност, солидарност, емпатија и одговорност.

Посматрани часови показују да већина ученика успешно развија вештине комуникације, сарадње и решавања проблема, док се кроз различите наставне активности постепено оснажују за самостално доношење одлука и примену знања у новим ситуацијама. Наставници користе задатке различитих нивоа сложености, чиме омогућавају да сваки ученик напредује у складу са својим способностима и потенцијалима.

Анализа педагошке документације и ученичких радова показује да се развој компетенција прати континуирано и да наставници резултате користе за планирање наредних активности. Ученици су мотивисани да преузму активну улогу у процесу учења, што позитивно утиче на квалитет наставе и њихова образовна постигнућа.

Снаге:

развијају се предметне, кључне и међупредметне компетенције;

ученици активно учествују у наставном процесу;

подстичу се сарадња, комуникација и критичко мишљење;

развијају се дигиталне компетенције и информациона писменост;

ученици се оспособљавају за самостално учење и преузимање одговорности.

Области за унапређивање:

повећати број интердисциплинарних и пројектних активности;

у већој мери укључивати ученике у планирање и евалуацију наставног процеса;

додатно развијати предузетничке компетенције и иницијативу ученика;

интензивирати употребу савремених дигиталних алата и интерактивних метода рада.

Закључак:

На основу анализираних доказа може се закључити да школа успешно подстиче развој различитих вештина и компетенција ученика. Наставни процес је усмерен не само на стицање знања, већ и на развијање способности неопходних за целоживотно учење, успешно школовање, професионални развој и активно учешће у друштву. Даљим јачањем пројектне наставе, међупредметне сарадње и већим укључивањем ученика у планирање сопственог учења могуће је додатно унапредити квалитет овог сегмента рада школе.

*Ученик износи своје идеје и предлаже оригинална и креативна решења

Анализа посматраних часова, педагошке документације, ученичких радова и разговора са наставницима и

ученицима показује да наставници стварају подстицајно окружење у коме су ученици охрабрени да слободно износе своје идеје, постављају питања, образлажу своје ставове и предлажу различита решења постављених задатака и проблема. На часовима влада атмосфера уважавања, међусобног поштовања и отворене комуникације, што доприноси развијању самопоуздања ученика и њихове спремности да активно учествују у наставном процесу.

Наставници примењују наставне методе које подстичу креативност и самостално размишљање ученика. Кроз проблемску наставу, пројектне активности, истраживачке задатке, дебате, студије случаја, практичне вежбе и рад у групама ученици добијају прилику да сагледавају проблеме из различитих углова, анализирају више могућих решења и самостално доносе закључке.

Током наставе ученици се охрабрују да користе своја претходна знања, лична искуства и интересовања приликом решавања задатака. Наставници прихватају различите приступе решавању проблема и вреднују оригиналност, аргументованост и функционалност предложених решења, а не само један „тачан“ одговор. Оваквим приступом развијају се креативно мишљење, иновативност, иницијативност и способност самосталног расуђивања. Посматрани часови показују да ученици радо учествују у дискусијама, предлажу нове идеје, дају примере из свакодневног живота, постављају додатна питања и изражавају сопствено мишљење. У већини одељења ученици показују спремност да сарађују са вршњацима, заједнички разматрају различите предлоге и аргументовано бране своје ставове, уз поштовање мишљења других.

Кроз израду пројектних задатака, презентација, практичних радова и истраживања ученици имају прилику да испоље креативност, осмисле оригиналне начине представљања резултата и примене различите дигиталне алате. Наставници подстичу ученике да користе савремене технологије, различите изворе информација и сопствене идеје приликом решавања постављених задатака.

Формативним праћењем наставници вреднују не само коначни резултат, већ и процес размишљања, оригиналност приступа, самосталност у раду и способност ученика да образложе своје идеје. Повратне информације су усмерене на подстицање даљег развоја креативности, истрајности и самопоуздања.

Анализа ученичких радова показује да ученици у великој мери испољавају способност креативног решавања проблема, повезивања различитих знања и осмишљавања нових приступа. Ипак, уочена је потреба да се у свим наставним предметима још више примењују активности које омогућавају отворене задатке, истраживање и развој иновативног начина размишљања.

Снаге:

- ученици се охрабрују да слободно износе своје идеје и мишљења;
- наставници прихватају различите приступе решавању проблема;
- примењују се методе које развијају креативност и критичко мишљење;
- ученици имају прилику да кроз пројекте и практичне активности испоље своју оригиналност;
- наставна атмосфера је подстицајна, безбедна и заснована на уважавању различитих идеја.

Области за унапређивање:

- повећати број активности које подразумевају отворене и истраживачке задатке;
- чешће укључивати ученике у осмишљавање начина решавања проблема;
- подстицати ученике да користе више различитих извора и дигиталних алата приликом креирања решења;
- обезбедити још више прилика за јавне презентације ученичких идеја и пројеката.

Закључак:

На основу анализе расположивих доказа може се закључити да школа успешно подстиче ученике да износе своје идеје и предлажу оригинална и креативна решења. Наставници креирају подстицајно окружење које развија самосталност, критичко и креативно мишљење, као и спремност ученика да преузму активну улогу у процесу учења. Даљим јачањем пројектне наставе, истраживачког рада и применом отворених проблемских задатака могуће је додатно унапредити овај сегмент квалитета наставног процеса.

*Ученик примењује повратну информацију да реши задатак/унапреди учење

Анализа наставног процеса, посматраних часова, ученичких радова, начина оцењивања и разговора са наставницима и ученицима показује да се у школи систематски примењује пружање повратне информације као значајног елемента подршке учењу и напредовању ученика. Наставници користе различите облике формативног праћења како би ученицима указали на квалитет њиховог рада, постигнуте резултате, уочене грешке и начине за њихово превазилажење.

Повратна информација коју ученици добијају од наставника усмерена је на процес учења, а не само на коначну оцелу. Наставници ученицима пружају јасне смернице о томе шта су успешно урадили, шта је потребно поправити и на који начин могу да унапреде своје знање и вештине. На тај начин ученици постепено развијају способност да препознају квалитет сопственог рада, уоче недостатке и активно учествују у побољшању сопствених постигнућа.

Током наставе ученици се подстичу да користе добијене сугестије приликом исправљања грешака, допуњавања одговора, решавања нових задатака и припреме за наредне активности. Наставници кроз разговор, анализу ученичких одговора и заједничко разматрање начина решавања проблема помажу ученицима да разумеју где су погрешили и како да дођу до бољег решења.

У наставном процесу примењују се различити облици повратне информације: усмена повратна информација током часа, писани коментари на ученичким радовима, анализа тестова и писмених провера, самооцењивање и вршњачка процена. Ови облици рада доприносе развијању способности ученика да критички сагледају сопствени рад и преузму већу одговорност за сопствено учење.

Ученици се постепено оспособљавају да повратну информацију не доживљавају само као процену успешности, већ као средство за даље напредовање. Кроз различите наставне активности они уче да анализирају добијене коментаре, издвоје оно што треба унапредити и примене препоруке у наредним задацима. На овај начин развијају се самосталност, истрајност и вештина управљања сопственим процесом учења.

Наставници прилагођавају повратну информацију различитим потребама ученика, водећи рачуна о њиховим индивидуалним могућностима и постигнућима. Ученицима којима је потребна додатна подршка дају се конкретне смернице и додатна објашњења, док се успешнији ученици подстичу на сложеније задатке и даље развијање способности анализе и самосталног рада.

Анализа ученичких радова и праћење напредовања показују да већина ученика користи сугестије наставника за исправљање грешака и побољшање резултата. Ученици показују све већу спремност да прихвате повратну информацију, да преиспитају сопствени рад и да активно учествују у процесу унапређивања знања.

Снаге:

наставници редовно пружају ученицима повратне информације о раду и напредовању;

повратна информација је усмерена на побољшање процеса учења;

ученици се подстичу да исправљају грешке и користе сугестије за даљи рад;

примењују се различити облици процене (самопроцена, вршњачка процена, формативно праћење);

развија се одговорност ученика за сопствено учење.

Области за унапређивање:

додатно оснажити ученике за самостално коришћење повратне информације;

чешће примењивати самооцењивање и вршњачко вредновање;

унапредити праћење индивидуалног напретка ученика кроз јасно постављене циљеве учења;

подстицати ученике да самостално планирају кораке за побољшање свог рада.

Закључак:

На основу анализираних доказа може се закључити да се у школи повратна информација користи као важан инструмент за подршку учењу и напредовању ученика. Ученици у све већој мери умеју да прихвате, разумеју и примене сугестије наставника како би решили задатке, исправили грешке и унапредили своја знања и вештине. Даље унапређивање овог сегмента треба усмерити на јачање ученичке самосталности у процени сопственог рада и активније коришћење повратне информације као основе за планирање личног напретка.

*Ученик планира, реализује и вреднује пројекат у настави

Анализа наставног процеса, ученичких радова, припрема наставника, реализованих пројектних активности и разговора са наставницима и ученицима показује да се у школи пројектни приступ учењу примењује као значајан облик рада који доприноси развоју знања, вештина и компетенција ученика. Кроз пројектне активности ученици имају прилику да активно учествују у процесу учења, повезују знања из различитих области, развијају креативност, сарадњу, одговорност и способност решавања проблема.

Наставници у планирању и реализацији наставе креирају услове у којима ученици могу да учествују у свим фазама пројектног рада – од избора теме и дефинисања циља, преко планирања активности и прикупљања информација, до израде и представљања резултата. Ученици се подстичу да предлажу теме, износе своје идеје, постављају истраживачка питања и активно учествују у доношењу одлука током рада на пројекту.

У процесу планирања пројеката ученици, уз подршку наставника, одређују задатке, временски оквир, потребне ресурсе и начине реализације активности. На овај начин развијају способности организације рада, планирања времена, расподеле обавеза и преузимања одговорности за сопствени допринос заједничком резултату.

Наставник има улогу организатора и ментора који усмерава ученике, пружа подршку и подстиче самосталност.

Током реализације пројектних активности ученици примењују различите вештине: истраживање, прикупљање и анализу података, критичко процењивање информација, сарадњу, комуникацију и коришћење дигиталних алата. Радом у групама ученици развијају тимски дух, уче да уважавају различита мишљења и заједнички проналазе решења за постављене задатке.

Пројектна настава омогућава ученицима да стечена знања примене у реалним ситуацијама и повежу наставне

садржаје различитих предмета. Кроз практичан рад ученици боље разумеју значај научених садржаја и развијају способност да знање користе функционално. Резултати пројектних активности представљају се кроз презентације, изложбе, дигиталне материјале, извештаје, практичне радове или друге облике јавног представљања.

Посебан значај има вредновање пројектног рада. Ученици учествују у процени сопственог рада и рада групе, анализирају оствареност постављених циљева, препознају успешне аспекте рада и уочавају могућности за побољшање. Самоевалуација и вршњачко вредновање доприносе развијању критичког односа према сопственом раду и већој одговорности за резултате учења.

Наставници приликом вредновања пројеката узимају у обзир различите елементе: активност ученика, квалитет сарадње, примену знања, креативност, самосталност, начин представљања резултата и способност образлагања донетих решења. На тај начин вреднује се не само коначни производ, већ и целокупан процес рада.

На основу анализираних доказа може се закључити да ученици у школи имају могућност да учествују у различитим облицима пројектног рада и да кроз њих развијају бројне компетенције значајне за даље образовање и живот. Даље унапређивање овог сегмента може се усмерити ка још већем укључивању ученика у избор тема, планирање пројеката и самостално вредновање резултата.

Снаге:

- ученици учествују у различитим фазама пројектног рада;
- развијају се сарадња, комуникација и одговорност;
- ученици примењују знања у практичним и реалним ситуацијама;
- користе се различити начини представљања резултата рада;
- ученици учествују у самопроцени и вредновању пројектних активности.

Области за унапређивање:

- повећати број пројеката који повезују више наставних предмета;
- омогућити ученицима већу самосталност у избору тема и начина реализације;
- систематичније планирати и документовати пројектне активности;
- додатно развијати ученичку способност за критичку анализу и вредновање сопствених резултата.

Закључак:

Ученици кроз пројектне активности развијају способност планирања, реализације и вредновања сопственог рада. Пројектна настава доприноси развоју функционалних знања, кључних компетенција, креативности, самосталности и одговорности ученика. Наставници стварају услове за активно учешће ученика у свим фазама пројектног процеса, а даље унапређивање може се постићи широм применом пројектног приступа и јачањем ученичке самосталности у доношењу одлука.

Стандард квалитета 2.4 Поступци вредновања су у функцији учења

Технике и инструменти:

- Анализа документације,
- Посматрање наставног процеса (посете часовима),
- Анкетирање ученика,
- Анкетирање наставника,
- Интервју/разговор са наставницима,
- Интервју/разговор са ученицима,
- Анализа ученичких радова

Докази који подупиру одлуку о евалуацији 2.4.

*Наставник формативно и сумативно оцењује у складу са прописима, укључујући и оцењивање онога што су ученици показали током рада у групи (у основној школи) односно у складу са Правилником о оцењивању (у средњој школи):

На основу извештаја о посетама часовима уочено је да наставници примењују различите облике провере знања и вредновања ученичких постигнућа у складу са Правилником о оцењивању. Резултати анкетирања ученика такође указују да већина ученика сматра да наставници формативно и сумативно оцењују у складу са прописима.

Међутим, анализа посета часовима показује да формативно оцењивање није уједначено развијено код свих наставника. Код већег броја наставника вредновање се најчешће своди на усмену похвалу или констатацију тачности одговора, без довољно развојно усмерене повратне информације и систематичног праћења напретка ученика. Због тога је потребно унапредити примену поступака формативног оцењивања и њихово доследније документовање у наставној пракси.

***Ученик зна јасне критеријуме вредновања:**

Резултати анкетања ученика показују да је већини ученика јасно на основу којих критеријума се вреднује њихов рад. То потврђују и запажања са посета часовима, током којих је уочено да наставници ученике упознају са захтевима наставних активности и очекиваним исходима рада. Ипак, постоји простор за унапређивање доследније примене и јаснијег истицања критеријума вредновања у свим наставним ситуацијама, како би сви ученици имали једнако разумевање очекивања и начина вредновања свог рада.

***Наставник даје потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду, укључујући и препоруке за наредни период:**

Резултати анкетања ученика показују да већина ученика сматра да наставници дају повратне информације о њиховом раду, укључујући и препоруке за наредне кораке у учењу. Посматрањем наставног процеса утврђено је да наставници ученицима пружају повратне информације о успешности њиховог рада и подстичу их на активно учешће у настави. Међутим, анализа посета часовима показује да повратна информација није увек довољно развојно усмерена и да се често своди на похвалу, констатацију тачности одговора или бројчану оцену. У мањој мери ученици добијају конкретне смернице које им указују шта су успешно урадили, које сегменте рада треба да унапреде и на који начин могу остварити боље резултате. Простор за унапређивање постоји у доследнијој примени квалитетне формативне повратне информације, која ће ученицима омогућити да јасније сагледају сопствени напредак и планирају наредне кораке у учењу.

***Ученик поставља себи циљеве у учењу:**

Резултати анкетања ученика показују да већина ученика сматра да поставља себи циљеве у учењу. Са друге стране, анализа посета часовима указује да активности које се односе на систематско постављање личних циљева у учењу и праћење сопственог напредовања нису у довољној мери планиране и заступљене у наставној пракси. Ученици се подстичу на активно учешће у наставном процесу и извршавање наставних задатака, али је потребно у већој мери развијати њихову способност да самостално планирају сопствено учење, постављају краткорочне и дугорочне циљеве и прате степен њиховог остваривања. У наредном периоду потребно је оснажити наставнике за примену техника формативног вредновања које подстичу ученике на планирање, праћење и вредновање сопственог процеса учења.

***Ученик је критички настројен према својим постигнућима и постигнућима својих вршњака:**

Резултати анкетања ученика показују да већина ученика сматра да уме критички да процени сопствени напредак и напредак својих вршњака. Међутим, анализа посета часовима указује да поступци самовредновања и вршњачког вредновања нису у довољној мери систематски заступљени у наставној пракси. Ученици се ретко налазе у ситуацији да своја постигнућа и постигнућа вршњака процењују на основу јасно дефинисаних критеријума и да на основу тога планирају даље учење. Потребно је чешће примењивати поступке самовредновања и вршњачког вредновања како би ученици постепено развијали способност аргументоване процене сопственог рада, прихватања конструктивне повратне информације и критичког сагледавања сопственог напретка.

Синтеза прикупљених доказа:

Процена остварености показатеља заснована је на анализи више извора доказа: посматрању наставног процеса, педагошкој документацији наставника, електронском дневнику, ученичким радовима, као и резултатима анкетања и разговора са наставницима и ученицима. Упоредивањем налаза из различитих извора обезбеђена је поузданија процена стања и утврђене су области које представљају снаге школе, као и области које захтевају даље унапређивање.

Закључак:

На основу анализе прикупљених доказа може се закључити да се поступци вредновања у школи у највећој мери спроводе у складу са важећим прописима и Правилником о оцењивању, а наставници примењују различите облике сумативног и формативног оцењивања. Резултати анкетања ученика указују да је већини ученика јасно на основу којих критеријума се вреднује њихов рад, као и да ученици у највећој мери сматрају да добијају повратне информације о свом раду.

Истовремено, анализа извештаја са посета часовима показује да постоји простор за унапређивање квалитета формативног оцењивања, нарочито у делу који се односи на давање развојно усмерене повратне информације, систематично праћење напредовања ученика и доследнију примену поступака самовредновања и вршњачког вредновања. Посебну пажњу потребно је посветити развијању компетенција ученика за постављање циљева у учењу и преузимање веће одговорности за сопствени процес учења.

Потребно је наставити са јачањем компетенција наставника у области формативног вредновања и применом савремених приступа праћењу и вредновању ученичких постигнућа, како би поступци оцењивања у још већој мери били у функцији учења, напретка и развоја сваког ученика.

Евалуација:

Стандард квалитета 2.4. Поступци вредновања су у функцији учења вреднује се оценом три (3)

Предлог мера за унапређивање:

Организовати интерно стручно усавршавање наставника у области формативног оцењивања, са посебним освртом на давање развојно смерене повратне информације,

На седницама стручних већа организовати размену примера добре праксе у примени формативног вредновања и праћења ученичког напредовања,

Подстицати наставнике да ученицима дају јасне, потпуне и благовремене повратне информације са конкретним препорукама за даље учење и напредовање,

Планирати и чешће примењивати активности самовредновања и вршњачког вредновања у наставном процесу, уз јасно дефинисане критеријуме вредновања,

Подстицати ученике да постављају личне циљеве у учењу, прате сопствени напредак и преузимају већу одговорност за процес учења кроз примену различитих техника формативног вредновања,

Током педагошко-инструктивних посета часовима посебну пажњу усметити на квалитет формативног вредновања, развојну повратну информацију и примену поступака самовредновања и вршњачког вредновања,

Подстицати наставнике да доследније евидентирају формативно праћење ученичког напредовања у педагошкој документацији и електронском дневнику,

Ефекте предложених мера пратити кроз педагошко-инструктивне посете часовима, анализу педагошке документације и евиденцију формативног праћења, анализу резултата анкетирања ученика и наставника, као и у наредном циклусу самовредновања.

Стандард квалитета 2.5. Сваки ученик има право да буде успешан

Током школске године Тим за самовредновање је пратио остваривање стандарда квалитета 2.5. кроз следеће изворе: анализу педагошке документације, непосредно посматрање наставног процеса, разговора са наставницима и ученицима, књигу евиденције о додатној и допунској настави, извештаје актива, одељењских и наставничког већа.

Докази о евалуацији:

* Наставник практичне наставе и ученици се међусобно уважавају

На основу спроведених активности може се закључити да се у настави практичне наставе негују међусобно поштовање на релацији наставник-ученик, сарадња и отворена комуникација. Наставник је у улози координатора, даје упуте и смернице у вези садржаја практичне наставе и начина извођења. Наставници подстичу културу дијалога, уважавају мишљења ученика и доприносе стварању позитивне радне атмосфере у којој се ученици осећају сигурно и прихваћено. На тај се начин обезбеђује њихово међусобно уважавање, одржава се дисциплина и поштују договорена правила на конструктиван начин.

Евентуални проблеми решавају се разговором и у духу међусобног уважавања.

У првом полугодишту школске 2025/2026. године први део практичне наставе су обавили ученици четвртог разреда (пет радних дана, укупно 30 часова), други део је обављен у другом полугодишту, кад су и други и трећи разред обавили практичну наставу по утврђеном плану и програму.

* Наставник користи разноврсне поступке за мотивисање ученика уважавајући њихове различитости и претходна постигнућа

Наставници примењују различите методе и облике рада како би мотивисали ученике за активно учешће у наставном процесу. Уважавају се индивидуалне способности, интересовања и претходна знања ученика, а задаци се прилагођавају њиховим могућностима. Похвала, подстицај, практични примери и повезивање наставних садржаја са реалним пословним ситуацијама доприносе већој ангажованости ученика. Велики број ученика учествује на различитим нивоима такмичења (школски, општински, републички) из различитих предмета, те подржани и подстакнути наставницима постичу запажене резултате. Ученици се мотивишу да буду учесници различитих хуманитарних догађаја, спортских дешавања и културних манифестација у школи као чланови секција (верска, рецитаторска и сл.).

Уважавајући њихове различитости и искуства обезбеђује се већа мотивисаност ученика кроз додатни и допунски рад, различите ваннаставне активности, укључивање у тимове, разговоре са ПП службом.

* Наставник подстиче интелектуалну радозналост и слободно изношење мишљења

У настави се подстиче критичко размишљање, постављање питања и аргуменотвана дискусија. Ученици имају могућност да износе своје ставове, предлажу решења и учествују у анализи пословних ситуација и проблема из праксе. Све већи број ученика учествује у дискусији на часовима, док се мањи број ученика и даље устручава. Школа редовно одржава састанке Ученичког парламента на којима представници ученика износе своје ставове и мишљења, доносе одлуке и предлажу одређена решења у најбољем интересу ученика.

Наставници подстичу ученике да самостално истражују, користе различите изворе информација и развијају

способност доношења закључака.

*Ученик има могућност избора у вези са начином обраде теме, обликом рада или материјала
У оквиру обраде одређених наставних јединица ученицима се пружа могућност избора начина реализације појединих задатака кроз индивидуални или групни рад, израду презентација, пројеката, студија случаја и других облика рада. Теме које се обрађују по предметима су предвиђене наставним планом и програмом, па неке наставне јединице не пружају ширу могућност избора у вези са њиховом обрадом. Наставници на почетку школске године предају годишњи план рада са утврђеним бројем часова, као и месечне планове рада на почетку сваког месеца.

Наставници подстичу креативност ученика и омогућавају избор тема и начина представљања резултата рада када то природа наставног садржаја дозвољава.

*Наставник показује поверење у могућности ученика и има позитивна очекивања у погледу успеха
Наставници континуирано пружају подршку ученицима, охрабрују их и исказују поверење у њихове способности кроз непрестано праћење рада и понашања ученика у току школске године. За ученике који показују боље резултате у предмету обезбеђује се додатна настава и они се мотивишу на учешће на такмичењима. Ученици са слабијим резултатима из одређених предмета се мотивишу допунском наставом, разговорима са одељенским старешинама, стручним службама и наставницима. При томе се не прави јаз између ученика, него се на конструктиван начин предочавају очекивања у погледу успеха са пуним поверењем у могућност да ученици могу да дају и бољи резултат од просечно очекиваног.

Ученици се подстичу да остварују напредак у складу са својим могућностима, развијају самопоуздање и преузимају одговорност за сопствено учење. Позитивна очекивања наставника доприносе већој мотивацији, бољем успеху и активнијем учешћу ученика у наставном процесу.

Закључак: На основу прикупљених података може се закључити да се стандард квалитета 2.5. у великој мери остварује у школи. Наставници практичне наставе примењују савремене наставне методе, подстичу активно учешће ученика, развијају међусобно поштовање и стварају подстицајно окружење за учење. Оно што нам даје за право да кажемо да смо на добром путу јесу повратне информације ученика – они препознају труд, препознају поштовање и прилику која им се пружа.

Препоруке за унапређење:

Наставити са применом диференцираних облика рада и индивидуализације наставе.

Повећати број пројектних и истраживачких активности у којима ученици имају већу аутономију.

Наставити са разменом примера добре праксе међу наставницима практичне наставе. Формирати базу примера добре праксе (која би се временом дограђивала) да би сви имали одакле да црпе идеје.

Додатно подстицати ученике на самостално решавање проблема, критичко мишљење и креативно изражавање.

Континуирано пратити задовољство ученика наставним процесом (кратко изјашњавање на крају месеца) и уважавати њихове предлоге у планирању наставе.

6.1. Руковођење директора је у функцији унапређивања рада школе

У стандарду квалитета 6.1. анализирано је да ли постоји јасна организациона структура са дефинисаним процедурама и носиоцима одговорности, да ли су формирана стручна тела и тимови у складу са потребама школа и компетенцијама запослених, да ли директор прати делотворност рада стручних тимова и доприноси квалитету њиховог рада, да ли директор обезбеђује услове да запослени, ученички парламент и савет родитеља активно учествују у доношењу одлука у циљу унапређења рада школе и да ли директор користи различите механизме за мотивисање запослених.

Извори података: Годишњи план рада школе, Развојни план школе, анализа записника са седница Наставничких већа и стручних органа, интерни извештаји о раду школе, анкета са наставницима, стручним сарадницима и другим запосленима.

Докази о евалуацији:

Директор ефикасно руководи школом, усмерава рад запослених ка остваривању постављених циљева и континуираном унапређивању квалитета рада установе. Увидом у школску документацију и на основу других извора података утврђено је да директор у великој мери успешно и одговорно руководи радом школе, усмеравајући активности ка унапређивању квалитета наставе и целокупног васпитно-образовног процеса.

Директор:

Јасно дефинише приоритете у складу са Развојим планом школе,

Доноси одлуке које су у функцији побољшања услова рада и постигнућа ученика,

Подстиче сарадњу међу запосленима и развој тимског рада,

Активно прати реализацију наставе и других школских активности,

Благовремено и транспарентно информише запослене о свим релевантним питањима,

Обезбеђује услове за стручно усавршавање наставника и стручних сарадника.

Уочено је да директор подстиче увођење иновација у наставни процес, унапређује организацију рада школе и дружа континуирану подршку запосленима у реализацији наставних и ваннаставних активности.

Руковођење школом засновано је на принципима транспарентности, сарадње и уважавања мишљења запослених, што доприноси позитивној радној атмосфери, већој мотивисаности запослених и ефикаснијем функционисању школе.

Руковођење директора карактерише:

Јасно усмерено и ефикасно руковођење,

Усклађеност активности са Развојним планом школе,

Подстицање тимског рада и сарадње,

Континуирана подршка наставницима и стручним сарадницима,

Транспарентност у доношењу одлука,

Подстицање иновација и професионалног развоја запослених.

Закључак:

На основу свеобухватне анализе, констатује се да је Стандард 6.1 у великој мери остварен

У циљу даљег унапређивања рада школе препоручује се:

Даље јачање партиципативног доношења одлука кроз веће укључивање наставника и стручних сарадника у планирање и реализацију школских активности,

Континуирано унапређивање механизма интерног вредновања рада школе,

Додатно оснаживање иницијатива запослених и подстицање њихове активне улоге у развоју школе,

Организовање редовних састанака стручних органа и тимова ради размене идеја, искустава и предлога за унапређивање рада,

Подстицање већег укључивања наставника у процес доношења одлука кроз рад тимова и стручних већа,

Даље унапређивање система праћења и вредновања рада школе у складу са резултатима самовредновања,

Континуирано стручно усавршавање директора и запослених у области управљања, лидерства и квалитета наставе.

Стандард квалитета 6.2. У школи функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада

У стандарду квалитета 6.2 анализира се и оцењује – директор редовно остварује инструктивни увид и надзор у образовно-васпитни рад, стручни сарадници и наставници у звању прате и вреднују рад и предлажу мере за побољшање, Тим за самовредновање остварује самовредновање школе у функцији унапређивања квалитета, у школи се користе подаци из јединственог информационог система просвете (ЈИСП), директор ствара услове за праћење дигиталне зрелости школе, директор предузима мере за унапређење рада на основу резултата праћења и вредновања.

Извори доказа:

План рада директора у оквиру годишњег плана рада школе (ГПРШ) за школску 2025/2026.

Евиденција и протоколи директора о посећеним часовима и обављеним разговорима са наставницима, књига о инструктивном увиду директора у наставу, извештај директора о оствареном увиду поднет Школском одбору, годишњи планови рада стручних сарадника, месечни планови посете часовима истакнути на огласној табли, белешке стручних сарадника о обављеним саветодавним разговорима након часова, протоколи о праћењу часова од стране стручних сарадника, записници и закључци са седнице Наставничког већа, презентација и материјал са предавања стручних сарадника на седници Наставничког већа бр. 5, записник са седнице Наставничког већа о плану мера за унапређење након матурског испита, записници и закључци са састанака Педагошког колегијума, годишњи план рада Тима за самовредновање, финални годишњи извештај о самовредновању са акционим планом, извештаји о анкетирању и резултатима испитивања ставова наставника, ученика и родитеља, евиденција о сарадњи Стручног актива за развојно планирање и Тима за самовредновање, евиденција уноса иницијалног тестирања кроз рубрику „Активности“ у есДневнику, спецификација материјално-техничких ресурса и ИКТ опреме школе, оперативни и годишњи планови, записници и друга евиденција школе вођена у е-форми, аналитички извештаји, проценти и табеле успеха генерисане из есДневника, записници са састанака стручних већа за област предмета, годишњи план рада школе, годишњи извештај о раду школе са извештајем стручних сарадника и листом посећених часова, извештаји о реализацији акционог плана у оквиру Школског развојног плана.

Докази евалуације:

*Директор редовно остварује инструктивни увид и надзор у образовно-васпитни рад
Законом о основама система образовања и васпитања уређују се надлежности директора установе у погледу обезбеђивања квалитета, док се Статутом школе ближе дефинише његова улога у руковођењу и унутрашњем праћењу. Директор школе остварује континуиран увид у наставни процес кроз систем редовних, континуираних и ненајављених посета часовима, што омогућава сагледавање стварне и објективне слике рада у учионици. Ова активност је стратешки предвиђена кроз Годишњи план рада директора у домену праћења реализације наставе. Свака оперативна посета се формално документује кроз књигу о инструктивном увиду директора у наставу (или евиденцију обављених разговора), чиме се осигурава доследно праћење реализације планова и пружање тренутне повратне информације наставницима. Резултати ових увида се обједињују и кроз извештај о раду директора редовно подносе Школском одбору и Наставничком већу, чиме се заокружује систем интерне контроле.

*Стручни сарадници и наставници у звању прате и вреднују образовно-васпитни рад и предлажу мере за побољшање квалитета рада.

У школи се стручно и инструктивно праћење наставе спроводи са циљем унапређивања квалитета образовно-васпитног рада и пружања континуиране подршке наставницима. Овај процес је унапред дефинисан кроз годишње планове рада стручних сарадника, док се оперативна реализација спроводи транспарентно: стручни сарадници (педагози) сваког месеца на огласној табли истичу месечни план посете часовима за тај период, а саме посете се реализују у договору и у координацији са наставницима.

Праћење се формално бележи кроз протоколе о праћењу часова од стране стручних сарадника, где се анализирају сви релевантни дидактичко-методолошки елементи рада. Одмах након сваке посете, обавезно се спроводе индивидуални саветодавни разговори са наставницима током којих се пружају тренутне повратне информације, похвале за успешна решења, као и конструктивни предлози за побољшање наставне праксе. Мере за унапређење се реализују и кроз стручно усавршавање унутар установе. Као пример добре праксе, на 5. седници Наставничког већа, ове школске године, педагози су одржали стручно предавање уз мултимедијалну презентацију на тему „Добра припрема за час“, чиме је пружена директна подршка наставницима у планирању часова. На крају школске године, сви појединачни подаци се обједињују, те стручни сарадници своје извештаје предају збирно у оквиру годишњег извештаја о раду школе, уз који се прилаже и комплетна листа свих посећених часова, чиме се у потпуности задовољавају критеријуми овог показатеља.

*Тим за самовредновање остварује самовредновање рада школе у функцији унапређивања квалитета
Приликом покретања процеса унутрашњег праћења, школа пружа подршку свим тимовима тако што: доноси јасан годишњи план рада Тима за самовредновање, који дефинише кључне области и технике анализе. Чланови тима, током читаве школске године прикупљају релевантну документацију и усклађују активности са стручним телима. Кроз књигу записника са састанака Тима за самовредновање детаљно се прати динамика и реализација свих фаза евалуације. Тим упознаје Наставничко веће и управу са прелиминарним резултатима како би се олакшало правовремено дефинисање корективних мера. Координатор тима сарађује са наставницима и Педагошким колегијумом, а посебна пажња се усмерава на финални годишњи извештај о самовредновању који садржи акциони план. Сарадња свих структура унутар установе је веома важна како би самовредновање било у реалној функцији развоја школе.

*У школи се користе подаци из јединственог информационог система просвете (ЈИСП) за вредновање и унапређивање рада школе

Свака аналитичка активност у вези са праћењем успеха, владања и изостајања ученика заснива се на подацима из централне државне платформе есДневника (као примарног административног модула ЈИСП система). Школа активно и континуирано користи есДневник као кључно средство за генерисање збирних статистика, израчунавање просека оцена, праћење броја оправданих и неоправданих изостанака, као и за анализу оцена по предметима. На самом почетку школске године, предметни наставници спроводе иницијална тестирања ради утврђивања актуелног нивоа знања ученика на почетку новог циклуса, а резултати се бележе кроз податке о иницијалном тестирању ученика у оквиру евиденције активности у есДневнику.

Ови подаци се уносе кроз формативне коментаре, број бодова и пратеће симболе „смајлије“ у систему. Ове формативе уносе предметни наставници и анализирају појединачно за свој предмет, како би стекли објективан увид у предзнање ученика и према томе прилагодили даље планирање рада и динамику наставног процеса. Даље током године, објективни статистички подаци о оценама и изостанцима редовно се анализирају и користе кроз записнике са седница одељењских већа, где одељењске старешине и предметни наставници детаљно разматрају критичне тачке, трендове у успеху одељења. На крају школске године, сви ови збирни подаци из есДневника остају интегрални део годишњег извештаја о раду школе, који садржи комплетне статистичке показатеље о успеху и владању, на основу којих се дефинишу мере подршке и пројектује даљи рад и развој установе.

*Директор ствара услове за континуирано праћење и вредновање дигиталне зрелости школе. Праћење процеса дигитализације и ИКТ опремљености установе школа остварује кроз стратешко планирање и постепено увођење савремених система евалуације. Руководство школе је у текућем периоду покренуло поступак за увођење и имплементацију европског инструмента SELFIE (СЕЛФИ), чиме се започиње системски процес за примену инструмената самовредновања дигиталних капацитета установе. Директор и ИКТ координатор су упознали Педагошки колегијум са почетним корацима, динамиком анкетања наставника и ученика, као и очекиваних исхода ове евалуације.

Као полазна основа за овај процес, у годишњем плану рада школе израђен је посебан сегмент за развој дигиталних компетенција, чиме се осигурава планско увођење нових технологија и циљаних обука за запослене. До генерисања финалног СЕЛФИ извештаја, директор континуирано обезбеђује услове за праћење безбедности постојеће ИКТ инфраструктуре и ажурирање материјално-техничких ресурса (опreme и мреже). У овом међупериоду, активна сарадња свих стручних већа омогућава да се постојећи дигитални ресурси ефикасно и безбедно користе у свакодневной настави.

*Директор предузима мере за унапређивање образовно-васпитног рада на основу резултата праћења и вредновања

Након спроведених процена унутрашњег праћења и самовредновања, директор школе обезбеђује континуирано унапређење квалитета наставе брзим и директним деловањем. Када се кроз увид у наставу уоче одређени недостаци или пропусти у раду, директор одмах реагује кроз индивидуалне саветодавне разговоре са наставницима, дајући им јасне инструкције, стручне сугестије и обавезујуће инструкције за отклањање уочених слабости, што се бележи у оквиру протокола и евиденције директора. Такође, када се кроз анализу постигнућа или матурског испита уоче системске слабе тачке, директор сазива седнице стручних тела како би се дефинисао и усвојио свеобухватан план мера за унапређење након завршног испита, што се формално заводи кроз записник са седнице Наставничког већа. Ове корективне мере се континуирано реализују и прате током школске године, што се документује кроз званичне извештаје о реализацији акционог плана, развојног плана школе. Директор блиско сарађује са стручним сарадницима како би се осигурало да свако упутство и донета мера резултирају бољим постигнућима ученика и вишим квалитетом рада установе у целини.

Закључак: Средња оцена стадарда је три (аритметичка средина 3.16), у већој мери тачно/присутно

Препоруке:

Интензивирати рад на примени дигиталних технологија у наставном процесу, континуирано вршити евалуацију и праћење дигиталне зрелости установе кроз покретање и реализацију анкетања на европској СЕЛФИ (SELFIE) платформи.

Појачати активну размену искустава унутар стручних већа.

Појачати примену једноставних ИКТ алата ради ефикаснијег дигиталног и формативног оцењивања ученика на основу статистичких података из еСДневника.

Стандард квалитета 6.3. Лидерско деловање директора омогућава развој школе

Анализа стандарда обухвата процену деловања директора у вези развоја школе, отворености за промене и иновације, промовисање вредности учења и планирања личног професионалног развоја.

Извори података: разговор са наставницима, непосредно праћење наставног процеса, интервјуи, годишњи извештај о раду школе, извештаји са састанака стручних актива и педагошког колегијума, извештаји о посетама часова од старане ПП службе, извештај тима за каријерно вођење и саветовање и других тимова, записници са одељењских и наставничког већа, књиге евиденције

*Директор својом посвећеношћу послу и понашањем даје пример другима

У оквиру рада школе, директор тежи да код наставног, ненаставног особља, ученика и родитеља створи и ојача осећај професионалности кроз личне примере, а један од начина да се ова тежња спроведе у дело је да се свака одлука примени кроз све нивое рада у школи. Такође, на седницама наставничког и одељењског већа, као и кроз едукације, трибине наставницима и ученицима, предочено је да је свака активност, како школска тако и ваншколска, вреднована и цењена од стране установе, управе и наставника. Тачка везана за осећај припадности школи и вредновању сваког труда и залагања уврштена је и у оквиру родитељских састанака. Наставници и запослени школе имају прилику да своје предлоге и утиске изнесу директно у разговору са директором, као и на активима стручних већа, одељенским и наставничким већима. На сваком одржаном већу саставља се записник који се у електронској форми доставља члановима већа, о чему следи изјашњавање и гласање.

*Директор показује отвореност за промене и подстиче иновације

Директор школе показује отвореност за промене и активно подстиче увођење иновација у васпитно-образовном раду и организацији школе. Подржава примену савремених наставних метода, коришћење информационо-

комуникационих технологија и реализацију активности које доприносе унапређењу квалитета наставе. Охрабрује наставнике да износе нове идеје, учествују у стручном усавршавању и примењују стечена знања у свакодневној пракси. Својим приступом ствара подстицајну атмосферу у којој се промене доживљавају као прилика за развој школе, наставника и ученика. Кроз сарадњу са запосленима и спремност да привхвати конструктивне предлоге, директор доприноси унапређењу рада школе и развоју културне иновативности, тимског духа и континуираног рада.

*Директор промовише вредности учења и развија школу као заједницу целоживотног учења
Директор школе својим радом и личним примером промовише вредности учења, професионалног развоја и сталног усавршавања свих учесника образовно-васпитног процеса. Подстиче запослене на континуирано стручно усавршавање, учешће на семинарима, стручним скуповима и другим облицима професионалног развоја, као и на примену новостечених знања у наставној пракси. Посебну пажњу посвећује развијању сарадничких односа међу запосленима, размени искустава и неговању културе заједничког учења и међусобне подршке. Подржава активности које доприносе развоју компетенција ученика и наставника, стварајући подстицајно окружење у којем се учење препознаје као трајна вредност и основа личног и професионалног напретка. На тај начин директор доприноси развоју школе као заједнице целоживотног учења, усмерене ка сталном унапређивању квалитета рада и постизању високих образовних стандарда.

*Директор планира лични професионални развој на основу резултата спољашњег вредновања и самовредновања свог рада

Директор школе континуирано планира и унапређује сопствени професионални развој полазећи од резултата спољашњег вредновања, самовредновања рада школе и анализе сопствених компетенција. Показује спремност да препозна области у којима постоји простор за даље унапређивање и предузима активности које доприносе развоју руководилачких, организационих и педагошких компетенција. Активно учествује у програмима стручног усавршавања, прати савремене тенденције у области образовања и настоји да стечена знања и искуства примени у свакодневном раду. На основу добијених повратних информација планира конкретне мере за унапређивање сопственог рада и рада школе, доприносећи развоју квалитета образовно-васпитног процеса. Оваквим приступом директор показује одговорност према сопственом професионалном развоју и посвећеност сталном унапређивању квалитета руковођења школом.

Закључак: Може се рећи да је стандард квалитета 6.3. Лидерско деловање директора омогућава развој школе у већој мери присутан у школи. Својим примером директор промовише вредности учења и професионалног развоја и утиче на стално усавршавање наставника.

Препоруке:

Препоруке за побољшање наведеног стандарда се односе на повећање активности за јачање атмосфере заједничког деловања, учења и међусобне подршке наставног/стручног особља и ученика; повећати опште компетенције ученика и наставника кроз тимски рад, заједничко решавање проблема, управљање временом и прилагодљивост.

Стандард квалитета 6.4. Људски ресурси су у функцији квалитета рада школе

*Директор подстиче професионални развој запослених и обезбеђује услове за његово остваривање у складу са могућностима

Анализа рада школе, планова стручног усавршавања, записника са састанака стручних органа и тимова, као и разговора са запосленима показује да директор школе препознаје значај професионалног развоја запослених као једног од кључних услова за унапређивање квалитета образовно-васпитног рада. Директор подстиче запослене да континуирано унапређују своје компетенције, прате савремена достигнућа у области образовања и примењују нова знања у свом раду.

У складу са потребама школе, развојним приоритетима установе и могућностима запослених, директор обезбеђује услове за реализацију различитих облика стручног усавршавања. Запосленима се омогућава учешће на семинарима, стручним скуповима, обукама, конференцијама, вебинарима и другим облицима професионалног развоја. При планирању стручног усавршавања уважавају се потребе наставника, стручних сарадника и других запослених, као и потребе школе у целини.

Директор активно учествује у креирању и реализацији Плана стручног усавршавања запослених. Приликом планирања води се рачуна о томе да теме стручног усавршавања буду повезане са унапређивањем наставе, развојем компетенција наставника, применом савремених метода рада, инклузивним образовањем, дигитализацијом наставног процеса и другим областима значајним за квалитет рада школе.

Школа подстиче запослене да своја знања и искуства стечена током стручног усавршавања деле са колегама. Кроз рад стручних већа, тимова и других облика професионалне сарадње омогућава се размена примера добре

практике, представљање нових метода рада и заједничко разматрање могућности за унапређивање наставног процеса. Директор подржава овакве активности и ствара услове за њихову реализацију.

Управљање људским ресурсима заснива се на препознавању професионалних потенцијала запослених и подстицању њиховог даљег развоја. Директор охрабрује наставнике и стручне сараднике да преузимају иницијативу, учествују у пројектима, иновирају свој рад и доприносе развоју школе. Запосленима се пружа подршка у реализацији активности које доприносе подизању квалитета рада установе.

Директор прати примену знања и вештина стечених кроз стручно усавршавање и подстиче запослене да новине уводе у наставну праксу. Посебна пажња посвећује се томе да професионални развој не буде само формално испуњавање обавеза, већ процес који има видљив утицај на квалитет наставе, постигнућа ученика и целокупну климу у школи.

У условима расположивих материјалних и организационих могућности школа настоји да обезбеди подршку професионалном развоју свих запослених. Директор рационално планира ресурсе и настоји да сви запослени имају једнаке могућности за стручно усавршавање и професионално напредовање.

На основу анализираних доказа може се закључити да директор школе препознаје значај професионалног развоја запослених и активно ствара услове за његово остваривање. Подршка стручном усавршавању доприноси развоју компетенција запослених, унапређивању наставне праксе и јачању капацитета школе за даљи развој.

Снаге:

директор подстиче запослене на континуирано стручно усавршавање;
постоји планирање стручног усавршавања у складу са потребама школе и запослених;
запосленима се омогућава учешће у различитим облицима професионалног развоја;
подржава се размена знања и примера добре праксе међу запосленима;
стечена знања се примењују у циљу унапређивања рада школе.

Области за унапређивање:

систематичније пратити ефекте стручног усавршавања на квалитет наставе;
још више повезати теме стручног усавршавања са развојним приоритетима школе;
унапредити интерно стручно усавршавање кроз чешћу размену искустава међу запосленима;
подстицати веће учешће запослених у пројектима и активностима које доприносе развоју школе.

Закључак:

Директор школе својим деловањем подржава професионални развој запослених и обезбеђује услове за његову реализацију у складу са могућностима установе. Стварањем подстицајног окружења за учење и развој запослених доприноси се унапређивању квалитета наставе, професионалном оснаживању запослених и остваривању развојних циљева школе.

*Запослени на основу резултата спољашњег вредновања и самовредновања планирају и унапређују професионално деловање

Анализа процеса самовредновања, резултата спољашњег вредновања, планова унапређивања рада школе и активности запослених показује да се резултати вредновања користе као значајан основ за планирање даљег професионалног развоја и унапређивање рада запослених. Запослени учествују у процесима анализе квалитета рада школе, препознају области које је потребно унапредити и своје професионалне активности усмеравају ка остваривању постављених циљева.

Самовредновање се у школи реализује као процес у коме учествују различити актери – наставници, стручни сарадници, директор, ученици и други учесници живота школе. Прикупљени подаци, резултати анализа, мишљења и сугестије користе се за сагледавање постојећег стања и планирање активности које треба да допринесу побољшању квалитета рада установе.

Запослени анализирају резултате самовредновања у оквиру стручних већа, тимова и других стручних органа школе. На основу утврђених снага и области за унапређивање планирају активности које се односе на развој наставне праксе, примену савремених метода рада, унапређивање праћења постигнућа ученика, побољшање сарадње и јачање професионалних компетенција.

Резултати спољашњег вредновања представљају важан извор информација за даљи развој школе. Запослени разматрају препоруке добијене током спољашњег вредновања и настоје да их повежу са конкретним активностима у свом раду. На тај начин вредновање се не посматра само као процена постојећег стања, већ као прилика за унапређивање квалитета образовно-васпитног процеса.

Наставници и стручни сарадници користе резултате анализа сопственог рада за планирање професионалног развоја. У складу са уоченим потребама, бирају теме стручног усавршавања, усвајају нова знања и примењују их у наставној пракси. Посебна пажња усмерена је на развијање компетенција које су значајне за савремено образовање: индивидуализацију наставе, примену активних метода рада, дигиталне компетенције, формативно оцењивање и подршку различитим потребама ученика.

У школи се подстиче професионална рефлексија запослених, односно способност да критички сагледају сопствени рад, препознају успешне аспекте и области које је могуће побољшати. Кроз разговоре, анализу резултата рада, размену искустава и сарадњу са колегама запослени развијају свест о значају континуираног професионалног напредовања.

Планови унапређивања рада школе садрже активности које произилазе из резултата вредновања и усмерене су на побољшање квалитета рада. Запослени учествују у реализацији ових активности и прате њихове ефекте, што доприноси развоју културе квалитета и одговорности за сопствени професионални рад.

На основу анализираних доказа може се закључити да запослени користе резултате спољашњег вредновања и самовредновања као основу за планирање и унапређивање свог професионалног деловања. Процес вредновања доприноси развоју рефлексивне праксе, јачању професионалних компетенција и стварању услова за континуирано унапређивање рада школе.

Снаге:

запослени учествују у процесу самовредновања школе;
резултати вредновања користе се за планирање активности унапређивања;
стручни органи и тимови анализирају квалитет рада и предлажу мере;
запослени планирају стручно усавршавање у складу са уоченим потребама;
развија се култура професионалне рефлексије и одговорности.

Области за унапређивање:

систематичније пратити ефекте мера које су проистекле из самовредновања;
више повезати индивидуалне планове професионалног развоја са развојним планом школе;
чешће користити резултате анализа за заједничко планирање унапређења наставне праксе;
додатно развијати механизме за размену примера добре праксе.

Закључак:

Запослени у школи користе резултате спољашњег вредновања и самовредновања као основу за планирање и унапређивање професионалног деловања. Кроз анализу сопственог рада, сарадњу и стручно усавршавање развијају компетенције потребне за квалитетан образовно-васпитни рад. Даљи развој треба усмерити на још систематичније праћење ефеката предузетих мера и јачање повезаности индивидуалног професионалног развоја са развојним циљевима школе.

*Наставници, наставници са звањем и стручне службе сарадњом унутар школе и умрежавањем између школа вреднују и унапређују наставу и учење

Анализа рада стручних органа школе, записника са седница стручних већа, активности тимова, плана стручног усавршавања и разговора са запосленима показује да наставници, наставници са звањем и стручне службе остварују сарадњу која доприноси вредновању и унапређивању наставе и учења. Професионална сарадња заснива се на размени знања, искустава и примера добре праксе са циљем побољшања квалитета образовно-васпитног рада.

У оквиру школе наставници сарађују кроз рад стручних већа, тимова за различите области рада, одељењских већа и других стручних тела. Кроз заједничко планирање наставе, размену наставних материјала, анализу ученичких постигнућа и разматрање изазова у наставном процесу, запослени заједнички траже решења за унапређивање квалитета рада.

Наставници размењују искуства о примени различитих наставних метода, облика рада и начина праћења напредовања ученика. Посебна пажња посвећује се анализи ефеката примењених наставних стратегија, прилагођавању рада потребама ученика и унапређивању начина подршке ученицима у процесу учења. Оваква сарадња доприноси развоју рефлексивне праксе и професионалном оснаживању наставника.

Наставници са звањем користе своја стручна знања и искуства за пружање подршке колегама и унапређивање рада школе. Кроз различите облике професионалне сарадње, представљање примера добре праксе, помоћ у припреми и реализацији наставних активности и размену искустава, доприносе развоју професионалне заједнице у школи.

Стручни сарадници пружају подршку наставницима у планирању, реализацији и вредновању наставног процеса. Њихова улога огледа се у праћењу потреба ученика, предлагању мера за унапређивање рада, пружању стручне подршке наставницима и учешћу у анализи резултата образовно-васпитног процеса. Сарадња наставника и стручних сарадника доприноси бољем разумевању потреба ученика и квалитетнијем планирању наставе.

Школа подстиче и умрежавање са другим образовним установама, стручним организацијама и професионалним заједницама. Запослени размењују искуства са колегама из других школа кроз стручне скупове, семинаре, пројекте, обуке и друге облике сарадње. Овакво повезивање омогућава упознавање са савременим приступима у образовању и преузимање примера добре праксе.

Кроз професионално умрежавање наставници имају прилику да представе сопствену праксу, уче од других и

заједнички раде на решавању проблема у настави. Сарадња између школа доприноси ширењу иновација, развоју професионалних компетенција запослених и унапређивању квалитета наставе и учења.

На основу анализираних доказа може се закључити да наставници, наставници са звањем и стручне службе кроз сарадњу унутар школе и повезивање са другим установама активно доприносе вредновању и унапређивању наставног процеса. Професионална сарадња представља значајан ресурс за развој школе и стварање услова за квалитетније учење ученика.

Снаге:

развијена је сарадња наставника у оквиру стручних већа и тимова;

запослени размењују искуства и примере добре праксе;

наставници са звањем пружају подршку професионалном развоју колега;

стручни сарадници активно учествују у унапређивању наставе;

школа подстиче сарадњу и умрежавање са другим установама.

Области за унапређивање:

систематичније документовати ефекте професионалне сарадње на квалитет наставе;

проширити сарадњу са другим школама кроз заједничке пројекте и активности;

повећати број активности у којима наставници размењују примере добре праксе;

додатно подстицати наставнике да представљају своја искуства на стручним скуповима.

Закључак:

Наставници, наставници са звањем и стручне службе школе кроз сарадњу и професионално умрежавање доприносе сталном вредновању и унапређивању наставе и учења. Размена знања, заједничко планирање и анализа наставне праксе јачају професионалне компетенције запослених и доприносе развоју школе као заједнице која учи. Даље унапређивање треба усмерити ка ширем умрежавању са другим школама и још систематичнијем праћењу резултата професионалне сарадње.

*Запослени примењују новостечена знања из области у којима су се усавршавали

Анализа плана стручног усавршавања запослених, извештаја о реализованим обукама, припрема наставника, наставних материјала, ученичких радова и разговора са запосленима показује да запослени примењују знања, вештине и компетенције стечене кроз различите облике професионалног развоја. Стручно усавршавање се не посматра само као испуњавање професионалне обавезе, већ као процес који треба да допринесе унапређивању наставне праксе и квалитета рада школе. Запослени, у складу са потребама наставног процеса и приоритетима школе, бирају различите облике стручног усавршавања који доприносе развоју њихових професионалних компетенција. Стечена знања из области савремених метода наставе, дигиталних технологија, формативног оцењивања, индивидуализације наставе, подршке ученицима и других области примењују се у непосредном раду са ученицима.

Наставници унапређују наставу применом нових метода, техника и облика рада које су упознали током стручног усавршавања. У наставном процесу користе активне методе учења, истраживачке и пројектне активности, различите дигиталне алате и савремене наставне ресурсе. На тај начин ученицима се омогућава већа активност, самосталност и повезивање знања са практичним ситуацијама.

Примена новостечених знања видљива је и кроз измене у начинима планирања, реализације и вредновања наставног процеса. Наставници прилагођавају наставне активности различитим потребама ученика, унапређују начине праћења напредовања и користе резултате оцењивања за планирање даљег рада. Стечена знања доприносе развоју компетенција ученика и квалитетнијој организацији наставе.

Запослени своја искуства и примере примене нових знања деле са колегама кроз рад стручних већа, тимова, интерно стручно усавршавање и друге облике професионалне сарадње. На тај начин индивидуални професионални развој постаје ресурс за унапређивање рада целе школе.

Стручни сарадници примењују нова знања у пружању подршке наставницима, ученицима и родитељима, као и у планирању и реализацији активности усмерених на развој школе. Њихова стручна знања доприносе унапређивању рада са ученицима, развоју инклузивне праксе и јачању сарадње унутар установе.

Руководство школе подстиче примену нових знања и ствара услове да запослени представе резултате свог професионалног развоја. Вредновањем ефеката стручног усавршавања школа настоји да утврди у којој мери су нова знања допринела побољшању наставе и учења.

На основу анализираних доказа може се закључити да запослени примењују новостечена знања и вештине у свом професионалном раду и да стручно усавршавање има позитиван утицај на квалитет образовно-васпитног процеса. Примена савремених приступа у раду доприноси развоју компетенција наставника и стварању подстицајнијег окружења за учење ученика.

Снаге:

запослени активно учествују у различитим облицима стручног усавршавања;

нова знања се примењују у наставној пракси;
наставници користе савремене методе и технологије у раду;
искуства са стручног усавршавања деле се са колегама;
професионални развој доприноси унапређивању квалитета наставе и учења.

Области за унапређивање:

систематичније пратити и вредновати ефекте примењених знања у пракси;
више повезати теме стручног усавршавања са конкретним потребама школе;
унапредити механизме за представљање примера добре праксе свих запослених;
подстицати запослене на креирање иновативних наставних материјала и активности.

Закључак:

Запослени школе примењују новостечена знања из области у којима су се усавршавали и користе их за унапређивање сопственог рада и квалитета наставног процеса. Континуирани професионални развој доприноси осавремењивању наставе, бољој подршци ученицима и развоју школе као професионалне заједнице која учи. Даље унапређење треба усмерити на још систематичније праћење утицаја стручног усавршавања на наставну праксу и ученичка постигнућа.

Стандард квалитета 6.5. Материјално-технички ресурси користе се функционално

Анализа стандарда је обухватила увид у стање опреме, начин коришћења наставних средстава и сарадњу са институцијама ван школе.

Анализирана је функционалност и ефикасност коришћења материјално-техничких ресурса у циљу унапређивања квалитета наставе и учења.

Подаци су прикупљени кроз непосредно праћење наставног процеса, разговора са наставницима, увидом у школску документацију (извештаји са састанка стручних актива и педагошког колегијума, записници са наставничких већа, годишњи извештаји о раду школе 2024/2025. и други), анализу планова рада и извештаје о реализованим наставним активностима.

Докази о евалуацији:

* Директор обезбеђује оптимално коришћење материјално-техничких ресурса

Директор школе континуирано прати стање материјално-техничких ресурса и предузима активности усмерене на њихово рационално, наменско и ефикасно коришћење. Планирање набавке наставних средстава и опреме заснива се на исказаним потребама наставника, приоритетима школе и могућностима финансирања.

Директор је на почетку године обезбедио услове за равномерну расподелу опреме – уведен је распоред коришћења кабинета током године и на крају школске године приликом полагања матурских испита. Тиме је кроз одговарајућу организацију рада обезбеђена доступност учионица, кабинета, рачунарске опреме и других наставних средстава свим наставницима и ученицима.

Редовно се спроводи одржавање постојеће опреме. Замењен је део дотрајале опреме (тастатуре, мишеви и друго), а извршене су и замене појединих рачунара у неким учионицама. Обезбеђена је редовна замена картица, сервисирање штампача, као и радни материјал намењен за потребе наставног особља.

Почетком школске године, град Београд је донирао школи пречишћиваче ваздуха CognAir компаније Zepter.

* Наставници користе наставна средства за унапређивање наставе

Увидом у наставни процес утврђено је да наставници редовно користе различита наставна средства и савремене образовне технологије како би унапредили квалитет наставе и повећали активно учешће ученика у процесу учења. Иако је употреба дигиталних алатки у порасту, иста остаје неуједначена при коришћењу код млађег и старијег кадра. Млађе колеге редовније користе интернет ресурсе. Као добар пример се издваја коришћење Excel-а на часовима Пословне информатике, као и приликом обраде података за потребе различитих извештаја одељењских старешина, заменице директора и стручних служби. Проблем је што не постоји системска подршка за оне који нису вешти у коришћењу технологије.

У настави се користе рачунари, пројектори, интерактивне презентације, дигитални образовни садржаји, стручни софтвери, интернет ресурси и различити дидактички материјали, у складу са специфичностима наставних предмета. Посебан значај се придаје примени информационо-комуникацијских технологија, које доприносе бољој визуелизацији наставних садржаја, развијању дигиталних компетенција ученика и већој ефикасности у остваривању исхода учења.

Континуирана примена различитих наставних средстава доприноси већој мотивисаности ученика, бољем разумевању наставних садржаја и унапређивању квалитета наставног процеса.

* Материјално-технички ресурси ван школе користе се у функцији наставе

Школа користи расположиве ресурсе изван школског простора како би ученицима омогућила непосредно

повезивање теоријских знања са праксом. Сарадња са привредним субјектима се најбоље огледа кроз блок наставу ученика која се организује у току школске године. То представља значајан ресурс за стицање професионалних компетенција. Прва година не иде на блок наставу, друга година иде једну недељу (пет радних дана), трећа година две недеље и четврта година три недеље распоређене у два полугодишта.

Такође се остарује сарадња са установама, институцијама (Економски факултет, ББА, МЕФ и др.) и организацијама (Савез рачуновођа и ревизора Србије).

Учешће на сајмовима образовања омогућило је ученицима директан контакт са потенцијалним послодавцима. Учешће на овогодишњој Економијади у Подгорици је обогатило сарадњу између школа на регионалном нивоу и допринело продубљивању знања и стварању нових контаката међу учесницима.

Ученици учествују у стручним посетама, сајмовима образовања, привредним манифестацијама, културним установама, финансијским институцијама чиме се омогућава непосредно упознавање са савременим пословним процесима, развијање професионалних компетенција и јачање мотивације за даље образовање и професионални развој.

Закључак и препоруке:

Стандард 6.5. је у највећој мери остварен – материјално-технички ресурси школе се користе у функцији унапређивања квалитета наставе и учења. Руководство школе обезбеђује услове за њихово оптимално коришћење, а наставници континуирано примењују расположива наставна средства и савремене технологије у циљу остваривања планираних исхода учења.

Међутим, уочени су одређени недостаци, па се у складу са тим предлажу следеће препоруке:

Наставак улагања у модернизацију наставне опреме, проширивање примене дигиталних образовних алата.

Организовати у школи две практичне радионице за наставнике – основни и напредни ниво коришћења дигиталних алата.

Унапредити сарадњу са привредним субјектима и другим институцијама. Израдити план сарадње са привредним субјектима за целу школску годину и за сваки смер. Контактирати релевантне институције у локалној заједници и обезбедити да сваки смер има бар две стручне посете годишње.

По могућности, увести електронски календар резервација кабинета и учионица, свечане сале и амфитеатра са приказом у реалном времену.

На крају сваког полугодишта спровести кратку анкету међу ученицима о коришћењу опреме и њеном утицају на разумевање градива.

Стандард квалитета 6.6. Школа подржава иницијативу и развија предузетнички дух

Анализа стандарда је обухватила увид у степен сарадње директора са другим установама, организацијама и локалном заједницом, развијање опште и међупредметне компетенције, оријентацију ка предузетништву, укључивање ученика и родитеља у активности у кључним областима квалитета и развијање међународне сарадње.

Извори података: интервјуи, непосредно праћење наставног процеса, годишњи извештај о раду школе, извештаји стручних актива и педагошког колегијума, извештај тима за каријерно вођење и саветовање и других тимова, записници са одељењских и наставничког већа, књиге евиденције.

Докази о евалуацији:

*Директор развија сарадњу и мрежу са другим установама, привредним и непривредним организацијама и локалном заједницом у циљу развијања предузетничких компетенција ученика

Директор школе активно развија сарадњу са привредним субјектима, високошколским установама (Економски факултет, Сингидунум, ББА и другим), привредним и непривредним организацијама и локалном заједницом, са циљем унапређивања квалитета наставе и развијања предузетничких компетенција ученика. Посебна пажња посвећена је успостављању партнерских односа са послодавцима, што се огледа у организовању стручне праксе ученика у банкама и другим релевантним привредним организацијама. На тај начин ученици имају прилику да стечена теоријска знања повежу са практичним радом, упознају се са савременим пословним процесима и развијају професионалне и предузетничке компетенције.

Поред тога, директор подржава сарадњу школе са високошколским установама кроз организовање предавања и презентација факултета у просторијама школе. Ове активности ученицима пружају могућност да се упознају са различитим студијским програмима, условима наставка школовања и савременим токовима у области економије, финансија и пословања. Континуираним развијањем сарадње са институцијама и организацијама из окружења директор доприноси јачању везе школе са локалном заједницом и стварању подстицајног окружења за развој предузетничког духа, професионалне оријентације и каријерног развоја ученика.

*У школи се подржава реализација пројеката којима се развијају опште и међупредметне компетенције Школа континуирано подржава реализацију пројеката и активности које доприносе развоју општих и

међупредметних компетенција ученика. Директор пружа подршку наставницима у осмишљавању и спровођењу пројектних активности које подстичу сарадњу, тимски рад, критичко мишљење, комуникацију, дигиталне компетенције и примену знања у практичним ситуацијама. Кроз различите пројекте, радионице, трибине, стручна предавања и сарадњу са институцијама и привредним субјектима, ученици имају прилику да повезују знања из више наставних предмета, развијају креативност, самосталност и одговорност у раду. Посебан значај придаје се активном учешћу ученика у планирању и реализацији пројеката, чиме се подстичу иницијативност, предузетнички дух и способност решавања проблема. Оваквим приступом школа ствара подстицајно окружење у коме се знања и вештине стичу кроз практичан рад и сарадњу, доприносећи развоју функционалних компетенција неопходних за наставак образовања, професионални развој и успешно укључивање у савремено друштво.

*Школа кроз школске пројекте развија предузимљивост, оријентацију ка предузетништву и предузетничке компетенције ученика и наставника

Школа кроз реализацију различитих школских пројеката систематски подстиче развој предузимљивости, предузетничког начина размишљања и предузетничких компетенција код ученика и наставника. Директор подржава активности које омогућавају примену знања у реалним и симулираним пословним ситуацијама, развијају иницијативност, креативност, одговорност и способност доношења одлука. Кроз пројектне активности ученици се подстичу да препознају пословне прилике, самостално и тимски планирају активности, преузимају одговорност за реализацију постављених циљева и развијају свест о значају иновативности и предузетничког духа.

Истовремено, наставници се подстичу на креирање и реализацију иновативних пројеката, међупредметну сарадњу и примену савремених наставних метода које доприносе развоју функционалних знања и компетенција ученика. Сарадњом са привредним субјектима, високошколским установама и другим партнерима, школа ствара услове да пројектне активности буду повезане са стварним потребама тржишта рада и савременог пословног окружења. На тај начин развија се култура предузетништва као једна од важних вредности школе, а ученици и наставници стичу знања, вештине и ставове који доприносе њиховом професионалном и личном развоју.

*Школа укључује ученике и родитеље у конкретне активности у кључним областима квалитета

Школа континуирано подстиче активно учешће ученика и родитеља у планирању, реализацији и унапређивању активности које доприносе квалитету образовно-васпитног рада. Директор пружа подршку различитим облицима сарадње са ученицима и родитељима, препознајући их као важне partnere у развоју школе. Ученици учествују у раду Ученичког парламента, организацији школских манифестација, хуманитарних и едукативних активности, Црвеног крста, верске секције, као и у предлагању иницијатива усмерених на унапређивање школског живота. На тај начин развијају одговорност, иницијативност и осећај припадности школи.

Родитељи су укључени у рад школе кроз Савет родитеља, родитељске састанке, индивидуалне разговоре и различите облике сарадње са одељењским старешинама, стручним сарадницима и руководством школе. Њихови предлози и мишљења уважавају се приликом доношења одлука које се односе на унапређивање услова рада, безбедности ученика и квалитета наставног процеса. Континуираним развијањем партнерских односа са ученицима и родитељима школа гради атмосферу међусобног поверења, одговорности и сарадње, што значајно доприноси унапређивању свих кључних области квалитета рада школе.

*Директор развија међународну сарадњу и пројекте усмерене на развој кључних компетенција за целоживотно учење ученика и наставника

Директор школе препознаје значај међународне сарадње као важног сегмента развоја квалитета образовно-васпитног рада и континуирано подстиче активности које доприносе јачању кључних компетенција за целоживотно учење ученика и наставника. Подржава успостављање и развијање сарадње са образовним установама, институцијама и организацијама из иностранства, као и учешће школе у међународним пројектима и програмима који доприносе размени знања, искустава и примера добре праксе. Један од таквих примера је учешће ученика и наставника на Економијади.

Посебна пажња посвећује се развоју дигиталних, комуникационих, језичких, социјалних и предузетничких компетенција, као и унапређивању интеркултуралног разумевања и сарадње. Директор подстиче наставнике да се укључују у програме стручног усавршавања, међународне семинаре и пројекте, како би стечена знања и искуства примењивали у наставној пракси и делили са колегама. На тај начин школа развија културу отворености, сарадње и иновативности, стварајући услове за континуирано унапређивање компетенција ученика и наставника у складу са савременим образовним стандардима и потребама друштва знања.

Закључак: Стандард квалитета 6.6. је у већој мери присутан у школи уз одређене недостатке који се огледају у мањем степену примене наведених тврдњи. Стандард се оцењује оценом три (3).

Препорука за унапређење:

Повећати могућности развијања међународне сарадње кроз учешће и наставног кадра и ученика, интензивирати учешће ученика у планирању и реализацији пројеката у реалним пословним ситуацијама, повећати учешће наставника у међународним семинарима, боље укључивање родитеља у конкретне активности у кључним областима квалитета.

У Београду, 25. август 2026.

Координатор тима
Андрејана Дворнић